

Událost a bytí

V klasickém pojetí Newtonově je čas chápán jako nestrukturované kontinuum (ostatně podobně prostor). I když v současné vědě (přírodovědě, „science“) bývá toto pojetí znovu a znovu zpochybňováno, zůstává v obecném povědomí (ale přechasto i ve vědomí a myšlení vědců) stále jakoby v platnosti. Proto má smysl hned na počátku upozornit na naprostou nezdůvodněnost uvedeného ‚konceptu‘ – a vlastně na jeho neudržitelnost. Dnes se ovšem často zdůrazňuje tak zvaná zrnitost času, vlastně jeho fragmentovanost, rozdrobenost až rozdrčenost na nejmenší kousíčky („chronony“): Dáme-li si dobrý pozor, rozpoznáme, že se v tomto zdánlivě alternativním pojetí v pozadí a ve stínu ukrývá a uchovává onen předpoklad kontinuální homogenity, která jako by byla rozdrobena či rozdrčena teprve druhotně. Vlastní chybou je ovšem pokus myslit čas jako entitu, která je něčím sama o sobě a ‚jest‘, tj. může být ‚jsoucí‘ v této samostatnosti a vlastně izolovanosti od toho, co se v čase odehrává. Ve skutečnosti je čas opravdu fragmentován, ale nikoli dodatečně, nýbrž naprosto původně, originálně: čas je původně časem konkrétních událostí, které mají svůj počátek i konec a které jsou po celou dobu jejich (svého?) událostného dění vnitřně integrovány. To znamená, že jednotlivé časové momenty událostného dění nejsou k sobě přilepeny ani na sebe nalepeny teprve ex post, událost (pravé událost) není slepencem ani pouhou sestavou (sestaveností) jednotlivých momentálních „jsoucností“ za sebou do postupné řady. To vše ostatně souvisí také s tím, že komplexnější události integrují do svého průběhu (ve svůj průběh, ve svém průběhu) ještě jiné, menší události (subudálosti), které ovšem mají také svůj vlastní průběh (a tedy i čas), své vkladní bytí, aniž by však ona celá událost (superudálost) mohla být chápána jako pouze sestavená či složená z těch subudálostí.

(Písek, 160212-1.)

[Ze staršího textu – 2015 – upraveno 12. 2. 2016. Pozn. aut.]